Ner 89.

# PRZEWODNIK POLSKI.

w WARSZAWIE
Dnia 2. Kwietnia 1829 R.
CZWARTEK.

## NOWOSCI WARSZAWSKIE.

Onegdayszego dnia usunęły się lody koło mostu i utworzył się kanał wolny zupełnie, pomimo Wisła w górze stoi ieszcze; urządzono więc przewóz iak nayspieszniey, ale nie długo po trwa ten stan rzeczy codzień bowiem spodziewaią się że Wisła zupełnie puści a kra nagromadzona w górze znowu przewóz utrudni. Woda znacznie przybrała.

## WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

### ANGLIA z *Londynu 18 Marca.*

Kapitan Ross którego podróż do mórz biegunowych, w swoim czasie zwracała na siebie powszechną uwagę, postąpił tak daleko w podobnym zamyśle, że spodziéwa się wyruszyć w środku przyszłego miesiąca. Koszta téy nowéy wyprawy wziął na siebie P. Ross spólnie z kilką przyiaciółmi swemi. Na szczególnieyszą uwagę zasługuie. że w téy wyprawie po raz pierwszy zastósowano do praktycznego użytku siłę pary. Kap. Ross wsiądzie na okręt parowy Victoria, o 200 beczkach ciężaru; towarzyszyć mu będzie okręt żaglowy John trzymaiący 320 beczek, który naładowany zostanie palnemi materyałami i zapasami wszelkiego rodzaiu na lat 3. Machina parowa tak iest urządzona, że siłę iéy do naywyższego stopnia natężyć można, i do rozgrzéwania kotła używać wszelkiego paliwa, poczyniono zarazem szczególne urządzenia, ażeby okrętu massy lodu nietylko strzaskać nie mogły, ale za razem, żeby go bez uszkodzenia podnosiły do góry; wrazie zaś potrzeby można go prędko zamienić w okręt żaglowy. Służba obudwu okrętów składa się z 60 ludzi Officerowie tę podróż odbywaiący, są ludzie umieiętni; w ogólności, wyprawę tę z każdego względu za doskonałą uważać należy.

Przed tygodniem odbyło się zgromadzenie w sali koncertowéy w Yorku, celem naradzenia się względem naylepszych środków odbudowania kościoła katedralnego. Obecni byli naczelnicy kilku nayznakomitszych rodzin hrabstwa; całą nie mal galeryę salonu napełniły damy; na dole stali mężczyźni. P. Vernon, syn Arcybiskupa, przełożył anszlag kosztów naprawy, i oświadczył, że budowniczy P. Smirke, obecny na zgromadzeniu, potrzebnych dostarczy objaśnień. Z podania P. Smirke okazuie się, że z wyłączeniem organów i ksiąg muzykalnych, koszta te nie uczynią 60,000 f. s. Chor sporządzony będzie z tych samych materyałów i podług tegoż samego rysunku iak dawnieyszy. Nowy dach ma bydź zrobiony z dębiny albo z drzewa tyk (wschodnio-Indyikie naytwardsze ze wszystkich znanych gatunków) i pokryty ołowiem. Wewnętrzne sklepienia tak iak pierwéy urządzone będą; ławy kościelne maią bydź urządzone według starych rysunków, iakich się ieszcze wiele w kościele znayduie. Dach ukończony zostanie przed końcem roku bieżącego, a naprawa całéy budowli przyidzie do skutku przed końcem roku 1831. Oświadczenie to przyięte zostało z wielkiem upodobaniem. Dziekan i kapituła przestaią z zadowoleniem na podaniu

P. Smirke, a P. Vernon oświadczył, że skoro potrzebne fundusze do naprawy kościoła zebrane zostaną, dziekan i kapituła iako przełożeni w tym kościele, zobowiążą się, przywieźdź go do dawnéy świetności. Kapelan Arcybiskupa, P. Dixon, czytał mnóstwo listów, donoszących o ofiarowanych składkach.

Inwanhoe Walter-skotta ukazał się na teatrze Coventgarden w sztuce pod tytułem: Dziewica z Judy, czyli templaryusze. Muzykę do téy sztuki wzięto z oper Rossyniego.

AMERYKA.

Z Brazyli piszą, że przygotowano znaczną siłę w Rio Ianeiro, która ma wyyśdź wkrótce pod żagle i wylądować w Portugali. Siła ta ma się składać z 5000 woyska, z okrętów liniowych 3 fregat, 2 korwet, kilku zbroynych pomnieyszych statków i stósowney ilości statków przewozowych.

FRANCYA z *Paryża d.* 20 *Marca*

Na onegdayszém posiedzeniu izby deputowanych, Hrabia Alexy de Noailles zdał sprawę z wniosku barona *Pelet de la Lozere*, aby Vice-prezydentów nie obierała izba, lecz żeby niemi z prawa byli ci czterey kandydaci do prezydentostwa, na których wybór monarchy nie padnie. Wniosek barona Pelet nie utrzymał się.

Ukończyły się narady nad monopolium tabaki po długiéy i starannie wypracowanéy mowie P. Constant, na którego zarzuty odpowiedział P. Roy na posiedzeniu d. 20 Marca; dowodził liczbami, że żaden inny sposób nałożenia podatku na tabakę, nie przyniosłby podobnego dochodu; wszyscy zgadzaią się, iż przystępuiąc do zmnieyszania ciężarów publicznych, dopieroby wtenczas do tabaki przystąpić można, gdyby opłaty od soli, mięsa i innych pierwszych potrzeb życia, zniesione albo iak naybardziéy ulżone były. Dowodził, że nie można na krótszy czas iak na lat 6 przedłużać monopolium; gdyż sama niepewność przedsiębierców i krótkość czasu do ich spekulacyi, zrządziłaby upadek dochodów. Poczém odrzucono poprawki przez kommissyą wniesione, i przedłużenie monopolium na lat 6, przyięto większością 226 głosów przeciw 67.

Posiedzenie Izby deputowanych z dnia 19 marca iak naymocnieysze wzbudziło zaięcie i oczekiwano go z naywiększą niecierpliwością. Wszystkie galerye były zaięte. O drugiey godzinie wprowadzono członków kommissyi umorzenia długu publicznego, którzy zdali sprawę z całorocznych czynności swoich. — Po tém P. Dupin zdał sprawę w imieniu kommissyi wyznaczonéy do roztrząśnienia prawa o urządzeniu gmin. Modyfikacye w proiekcie wniesionym przez rząd są bardzo znaczne, ale zostawiono Królowi nie ograniczoną wolność wyboru Merów.— Rozszerza za to kommissya liczbę wyborców do rady municypalnéy i wnosi ażeby oprócz 30 naymniey opłacaiących podatku na 500 obywateli, wszyscy ci należeli do wyborców, którzy opłacaią 300 fr. podatku. Czytanie tego zdania sprawy sprawy sprawiło tak wielkie poruszenie że Generała Sebastyani, który miał zdawać rapport o prawie departamentowym, nie słuchano zrazu, ale wkrótce nastąpiła spokoyność. Generał oświadczył w swoim wymownym raporcie że zgromadzenia mieyscowe powinny bydź wolne od wszelkich wpływów politycznych stronnictw, i przywileiów, na co w ministeryalnym proiekcie nie miano względu. — Kommissya główne zmiany w proiekcie podaie, aby wszyscy maiący prawo wybiérania deputowanych; mieli także prawo wybierać członków rady, powtóre, aby znieść podwóyne wybory: toiest nayprzód części wyborców i na zgromadzeniach powiatowych, a potém dopiéro człon-

ków rady. Wszczęła się następnie rozprawa, które prawo pierwéy będzie przedmiotem narad. Ministrowie byli za prawém gminnem a strona lewa za departamentowemi narady były dosyć burzliwe a gdy przyszło do głosowania, nie spodzianie 50 członków strony prawey, głosowało za pierwszeństwem prawa departamentowego; krok ten strony prawéy był w tém celu, aby zrządzić upadek ministeryum. Bardzo wielu znakomitych członków oboiey strony zapisało się do mówienia za proiektami i przeciw.

NIEMCY.

Instytut bibliograficzny w Hildburghausen ogłosił, iż kilku kobietom nienagannych obyczaiów, które maiąc stósowne ukształcenie, mogłyby się wyuczyć Zecerstwa, przyrzeka dać trwałe i po nabyciu nauki dobrze płatne mieysce. Na to 15 zecerów pracuiących w Drukarni Instytutu oświadczyło publicznie, iż natychmiast odeydą ieżeli ten plan przyydzie do skutku.

WŁOCHY

W Medyolanie ciągle się podoba Opera Belliniego Straniera. Na czwartém wystawieniu, publiczność z wielkim zapałem wywoływała kompozytora i nie wprzód się uspokoiła, aż doniesiono, że go wcale w Teatrze nie ma.

*Wiadomości z Grecyi i Turcyi.*

Kuryer Smirneński umieścił z Konstantynopola pod dniem 30 Stycznia następuiące wiadomości:

Pan Jaubert otrzymał od Porty iak naypomyślnieyszą odpowiedź: odpowiedź ta wydaną została na piśmie, a ustnie wyrzeczone przez Reis Effendego oświadczenia są ieszcze pochlebnieysze. „Porta chce pokoiu, i życzy sobie wniyśdź w układy z Francyą i Anglią względem przywrócenia dawnych stosunków: gotowa iest przedsięwziąść w téy mierze kroki z agentami którychby dwa mocarstwa z potrzebném upoważnieniem wysłały na wyspę Tenedos, Gallipoli lub na wyspy Xiążece. Natychmiast po przybyciu ich, wyśle także swoich pełnomocników, i dla tego życzy sobie, ażeby mieysce tych obrad było iak naybliższém stolicy. Przez to zezwolenie nie zrzeka się iednak praw swoich do Morei, i stanowisko iéy względem tego kraiu może bydź tylko za tymczasowe uważane, gdyż chce Francyi i Anglii dać dowód dobrych swoich uczuć. Tak istotnie brzmi piśmienna i ustna odpowiedź, którą P. Jaubert odebrał, i przez angielskiego Kuryera odesłał.

W zbroiowni pracuią gorliwie około wyporządzenia floty, w porcie znayduią się teraz 4 okręty liniowe, 2 fregaty i 4 korwety. W ludwisarni przelewaią działa wielkiego kalibru, i 80 dział polowych iuż iest gotowych.

Wydane przed kilku dniami postanowienie Wielkiego Sułtana, zaleca Arcy-biskupom i Metropolitom Greckim oraz Kadym Tureckim, aby się udali na mieysce sprawowania obowiązkow urzędu swego.

Gazeta Powszechna donosi w pismie z Tryestu pod datą 13 Marca: »W ostatnich dniach przybyło tu kilka austryackich okrętów z Alexandryi, nie przyniosły atoli nic nowego; przeciwnie listy z Hydra potwierdzaią wiadomość, iż wysłany został oddział floty rossyyskiey na obronę Greckich mieszkańców Kandyi.

Pismo od granic Multan pod d. 3 Marca umieszczone, donosi:

»Jenerał Hr. Diebitsch przybył do Jass i natychmiast dał rozkaz wszystkiem dowódzcom korpusów rossyyskich na lewem brzegu Dunaiu, rychłego zgromadzenia woysk swoich w celu rozpoczęcia bez zwłoki podług okolicznośc kroków nieprzyiacielskich. Cały prawie lewy brzeg Dunaiu, iest wolny od woysk tureckich

twierdza Giurgewo na przeciw Ruszczuka, iest iedynym punktem, który ieszcze w tych Xięstwach Turcy maią w swéy mocy. Buyne trawy w Bulgaryi, obfitszéy dostarczaią żywności ieździe Jenerała Rotch aniżeli w zeszłym lecie; w ogólności zaś tak tam, iako i w Serwii; wiosna i początki lata, są naydogodnieyszą porą do woyny."

z *Konstantynopola* 2 *Marca*,

Wiadomo inż powszechnie że były W. Wezyr Jzzed Basza udaie się do Erzerum. Przesłał on z Rodosto Kaimakanowi pismo w którym zdaie sprawę z trzech miesięcznego swego Wezyrostwa.

Sułtan znayduie się znowu teraz w Ramis Czytlik.

Porta odebrać miała ważne wiadomości o stanie Grecyi. Hrabia Capodistryas, miał spotkać znaczny opór przeciw swoim środkom, urządzenie kraiu na celu maiącym, a niektórzy naczelnicy moreotscy tak maią bydz niechętni teraźnieyszemu stanowi Grecyi, że oświadczyli taiemnie Porcie, iż gotowi są poddać się znowu pod iey władzę. Wszystko to naturalnie stoi na przeszkodzie uznaniu traktatu z dnia 6 Lipca.

---

PRZYIECHALI DO WARSZAWY. d. 31 Marca. Bieliński Ant: Aspirant z Austryackiey Kalwaryi, — Czarnecki Xawery Oby: z Zaborów, — Wąrkowski Edward Oby. z Łomian, — Dobrowolski Erazm Oby: z Puław, — Bogucki Woyc. Inżynier z Zegrza, — Sikorski Tomasz Oby: z Piotrkowa, — Sadowski kapitan z Międzyrzyca, — Woyciechowski Adam Obrońca z Łomży, — Bilecki Jan Oby: z Domaradzyna, — Czarnecki Onufry Inżynier z Suwałk, — Dobrzyński Wicenty Inżynier z Kutna, — Kuianowski Dymitry Patron z Radomia, — Leszczyński Jan Oby: z Chodnowa, — Lewandowski Grzegórz Porucz: z Modlina, — Walewski kapitan z Piotrkowa, — Sadowski Jeometra z Terespola.

---

## DONIESIENIA

*W Dobrach o mil* 10 *od Warszawy przy mieście Obwodowem w którém ciągła znayduie się konsystencya Woyska i Sztab Brygady, iest Propinacya do wydzierżawienia na lat* 3 *od S. Jana r. b. w dobrach tych są* 4 *karczmy na wsiach, Włościan mieyscowych* 74; *Browar w samym mieście, Karczma. Życzący sobie wydzierżawić tę propinacyą, bliższą informacyą w tym przedmiocie powziąść może u Właściciela domu przy ulicy Tamka Nr.* 2857 *położonego.*

*We Wsi Bielawie* 2 *mile od Warszawy znayduie się do sprzedania znaczna ilość wyki czarney tegoroczney, korzec po zło.* 15 *tudzież Szpergiel w bardzo pięknych gatunkach, po zł.* 18. *Chący nabyć takowych, raczy się udać do domu przy ulicy Długiey Nr* 565 *i* 6 *dla zobaczenia próbki.*

*Osoba na Rządcę Dóbr, Aktuaryusza lub Wóyta Gminy usposobiona, która podobne obowiązki, w znacznych dobrach przez lat* 20 *ciągle sprawowała, posiadaiąca zaszczytne świadectwa, życzy sobie weyść w podobneż obowiązki. Poinformować się o niéy można u W. Janczewskiego w Pałacu Paca Nr* 493 *przy ulicy Miodowéy mieszkaiącego.*

*Ktoby sobie życzył na pierwszéy hipotece domu w Warszawie, ulokować summę od* 15,000 *do* 24,000 *złp. raczy swóy adres zostawić w Drukarni Kuryera.*

*Pod Nrem* 2016 *przy ulicy Żyznéy za Zdroiami z wolnéy ręki iest do wynaięcia Cegielnia z przysposobioną iuż gliną. Wiadomość u Właściciela mieszkaiącego pod tym samym Numerem.*

*Wieś w Powiecie Czerskim, odległa mil* 2 *i pół od Warszawy, za miastem Piasecznem, dobrze zabudowana i zaludniona, grunta dobre, łąki, sadzawki, las obszerny w około maiąca, iest do sprzedania z wolnéy ręki; informacya u W. Buczyńskiego Patrona przy Trybunale C. W. M. przy ulicy Sto Jerskiéy Nr.* 1773 *mieszkaiącego.*

---

TEATR NARODOWY. Dziś daną będzie Komedyo-opera Miłostki Ulańskie po niey nastąpi Komedo-opera Szkoda Wąsów. zakończy Balet Parys na Górze Ida. (Role gościnne P. Nowakowskiego.)